

preek 26 april 2020 3^e zondag van Pasen Wijkgemeente Den Haag-West
uitzending vanuit Maranathakerk

Lezing: Johannes 20: 27-31 en 21:1-14

Gemeente van Jezus Christus,

hoe is het om te leven in een tussentijd? Zoals nu? Vanaf het moment dat er iets ingrijpends gebeurde, dat was nog maar kort geleden, tot het moment waarop het weer beter wordt? Nu weten we niet hoe lang het nog zal duren. Later, kunnen we terug kijken, een begin en een einde zien. Dat kunnen we nu niet, we zitten er nog midden in.

Zoals ook die mannen aan het meer.

Zij zitten in de tijd na de diepe inslag, de dood van Jezus. Het evangelie van Johannes eindigt met Thomas, die de handen en voeten van Jezus zag, de wond in zijn zijde. Hem zien en aanraken, een kostbaarheid die voor niemand van ons sindsdien is weggelegd. Het laatste woord van de lijfelijk opgestane Heer in Jeruzalem is dan ook: jij gelooft omdat je me gezien hebt. Zalig zijn zij die niet zien en toch geloven.

En dat, zijn wij. Wij allen, die sindsdien verder moeten zonder Hem te zien. Dat is de werkelijkheid. Daar eindigt het Evangelie van Johannes mee. Er had nog veel meer over Jezus geschreven kunnen worden, maar hier moeten we het mee doen, hier moet het mee kunnen. Zalig zij die niet zien en toch geloven.

Onze lezing vandaag schrijft er toch nog een stukje achteraan. Alsof daarmee gezegd wordt: we redden het misschien toch niet. Hierna liet Jezus zich opnieuw zien aan zijn leerlingen. Toch nog één keer. Maar niet in Jeruzalem, nu zijn we aan het meer van Tiberias. Wat is er gebeurd? Wat is er gebeurd dat het in het Evangelie van Johannes geen Pinksteren is geworden? We kennen de tijd na Pasen vooral van het boek Handelingen. Daar wacht een groep leerlingen van Jezus, in een zelfgekozen lockdown, uit angst voor mensen, op de dingen die komen gaan. Dat verhaal volgt een strakke regie. Ze blijven strikt op hun plaats in Jeruzalem, ze gebruiken de tijd om het gehavende twaalftal weer compleet te maken, en op de vijftigste dag gebeurt het: wind, vuur, ze waaien naar buiten en in één dag groeit de gemeente van Christus tot 3000 leden. Dat loopt echt goed.

Het nieuwe testament laat echter op z'n minst twee versies zien: de ene is: ze bleven in Jeruzalem tot het Pinksteren werd. Maar Mattheus en Marcus schrijven: Jezus zelf vroeg de leerlingen naar Galilea te gaan, en daar zou Hij hen ontmoeten.

Hier in het Johannes evangelie horen we zelfs dat niet eens. In één keer zwenkt de camera weg van Jeruzalem, en we zijn in Galilea. We vinden een groepje leerlingen terug, geen twaalf, een uitgedund clubje. Waar zijn de anderen? Wat is er gebeurd? Wat is er niet gebeurd? Dat ze gaan vissen wordt wel eens negatief bezien: de leerlingen hadden geen geloof en dus pakten ze hun oude vak maar weer op: vissen.

Maar dat is gemakkelijk gezegd: later, als je terug kunt kijken, de tijd kan overzien. Pas later bleek ook zonder zijn lijfelijke aanwezigheid de kracht van Jezus mensen te kunnen roepen, troosten en genezen. Pas later zie je dat, maar zo werkt het niet als je er nog midden in zit, nog voor dat het beter werd. Dan neig je er toe te blijven zitten, somber te worden en verdrietig. Hoe lang gaat dit nog duren? Je weet het gewoon niet.

In zo'n tijd is het Petrus die zegt: kom op, ik weet niet hoe het met jullie is, maar ik ga iets doen. En waarachtig, het hele zaakje krijgt hij mee.

Je kunt zeggen het leverde niks op. Maar jawel! Ze zijn in beweging gekomen, er is weer eens ouderwets gezwogen en gezweten, het hemd kon er bij uit.

Hoe lang heeft die man op de oever daar al gestaan voordat ze hem opmerkten? Plotseling zien ze hem.

En hoe kleuren we dan in wat roept hij over het water? Wat is de toon, hoe klinkt het? Hoe gaat dat als mensen aan het vissen zijn. Er komt iemand langs, en die vraagt: En, gaatie? Niks geworden? Een beetje spannend wordt het wel als er dan ook nog een advies komt. Als ik jou was, zou ik...

Het grootste wonder in dit verhaal is niet eens zozeer die vangst. Als er iets is wat wij mensen bij voorkeur niet doen is het een advies opvolgen. Gooi dat net eens over die andere boeg. In de Lucas versie van dit verhaal horen we Petrus dan ook eerst breed uiteenzetten dat hij echt zelf wel weet wat hij doet, voor hij onder protest, jij je zin, zijn net uitgooit op een rare plaats en op een rare tijd. Met als gevolg een schip vol spartelende vissen, twee schepen vol, en hij zelf de grootste vis van allemaal. De wonderbare visvangst werd zijn roeping tot discipel.

Maar dat was toen Jezus zelf nog bij hem was, zo vertelt Lucas het. En precies daar ligt het verschil met het Evangelie van Johannes. Johannes vertelt dit verhaal in de tijd dat Jezus niet meer bij ons was, ná Pasen. De moeilijke tijd, de echte tijd. Waarin mensen alleen kunnen geloven als ze in staat zijn het 'niet zien' te verdragen. Dat is het grote thema van Johannes. Ook hier in het Johannes verhaal is de vangst overvloedig, veel grote vissen, welgeteld 153 stuks, hoe krijg je ze in vredesnaam op tijd naar de visafslag. Maar dit verhaal gaat niet over logistiek. Misschien is dit wel het Pinksteren van Johannes. Misschien is dit één voor één geteld het groepje gemeenteleden van het begin, en daar moesten ze het mee doen. Los van de uitleg die we het getal zouden kunnen geven laat het een meetbare werkelijkheid zien, concreet en voelbaar. Niets magisch, gewoon die van ons. En in die werkelijkheid staat een man op de oever, van wie tegen de natuur van mensen in het advies wordt opgevolgd.

Er is iets in die man waardoor ze het doen. Alsof ze iets zien, nog voor ze hebben gezien, iets anders dan wat je met je gewone ogen ziet, hier bij het meer van Tiberias.

En dan zijn we echt bij Johannes. Alleen hij noemt het meer met die naam, en hij doet dat twee keer, bij twee gebeurtenissen. Met die naam legt hij een lijntje tussen die twee gebeurtenissen. De eerste keer was het de wonderbare spijziging, waarin Jezus brood deelde en vis, zoals ook hier gebeurt, weer is er overvloed. Het verschil is het moment, nu is het ná de tijd dat Jezus bij zijn leerlingen was. Met het meer van Tiberias haalt Johannes met een lijntje, een vislijntje, die overvloed naar ons toe, en trekt het ónze werkelijkheid binnen. Ook in deze tijd, waarin we niet zien, deelt Jezus brood en vis, geeft hij overvloed, is hij aanwezig.

Voor je het weet zit je weer zoals vanouds met hem samen te eten, fijn dat vuur, er komt nog wel een gesprek over wat er bij dat andere vuur is gebeurd. Nu eerst maar opwarmen met je hemd kletsnat. Wie doet er dan ook zijn hemd aan vóór hij in het water springt? Vissen doe je zonder hemd, dat wordt toch maar nat. Maar als Petrus hoort wat die andere discipel zegt schiet hij zijn kleren aan, en wordt opnieuw discipel. Maar eigenlijk zegt Johannes, wordt hij voor het eerst discipel, nu pas, dit is de echte roeping, in deze tijd, onze werkelijkheid, waarin het verschil gemaakt wordt door wie niet zien en toch geloven.

Simon Petrus. De kerk mag dankbaar zijn voor deze warme, krachtige man die zo vol voor het leven gaat. Leven in de tussentijd, je weet niet hoe het zal zijn, je weet niet wanneer het weer beter wordt. Kom, we gaan iets doen, in beweging.

De kerk mag dankbaar zijn voor die andere discipel, hij die de man op de oever ziet.

Het 'andere zien', kan er zomaar zijn. Ze vroegen niet, ze wisten het toch: stil, laat dit kostbare moment intact, praat niet, vraag niet, verklaar niet, leg niet uit, wees alleen in zijn aanwezigheid.

Hoe is het om te leven in de tussentijd? Niet weten hoe lang het zal duren en hoe het zal zijn.

Petrus zei: kom, ik ga iets doen, en hij vond meer dan hij had kunnen denken.

Amen

Den Haag, 26 april 2020, Erika van Gernerden